

SEBŐ BUGÁR BEÁTA–RONCZ MELINDA

Egy kutatókönyvtár mindennapjai

Bibliotheca Hungarica, a Fórum Kisebbségkutató
Intézet könyvtára

Az alábbi írásunkkal szeretnénk betekintést nyújtani a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet könyvtárának, a Bibliotheca Hungaricának tevékenységébe a felmutatott eredmények alapján. Röviden írunk a megalakulásáról, a történetéről. Bővebben kifejtjük szakmai tevékenységét, gyűjteményeit, partnerintézményeivel való kapcsolattartását, aktív szerepét a tudományos életben.

A kezdetektől

Az 1989-es rendszerváltozás után elkezdődött egy önálló szlovákiai magyar országos könyvtár létrehozása. A somorjai Bibliotheca Hungarica könyvtár ötletgazdája Dr. Zalabai Zsigmond egyetemi oktató volt, akihez csatlakozott Presinszky Lajos, a Városi Honismereti Ház akkori vezetője és Végh László, a könyvtár jelenlegi igazgatója is. 1990 novemberében a hazai sajtóban felhívással fordultak a csehszlovákiai magyar közvéleményhez, hogy könyvadományaikkal támogassák a központi könyvgyűjtemény alapjainak lerakását. A gyűjtés eredményes volt, magánszemélyek és különféle szervezetek ajánlották fel könyveiket, folyóirataikat. A könyvtárat 1992-ben Bibliotheca Hungarica Alapítvány néven jegyezték be. A kilencvenes évek elején sorra szűntek meg a szlovákiai magyar szerkesztőségek, intézmények, amelyek állományai szerves részét képezik a könyvtár dokumentumainak és levéltári anyagainak. Írók, politikusok, neves személyiségek hagyatékaik kerültek ide.

1997-ben a Bibliotheca Hungarica Alapítvány kuratóriuma a törvény megszorító intézkedései miatt felszámolta az alapítványi formát és a könyvtár működését a Fórum Társadalomtudományi Intézet keretében folytatta tovább. Sikerült kialakítani egy olyan intézményes alapot, keretet, amelyre ez a sokrétű tudományos intézet rá tudott épülni. Ezzel párhuzamosan megindult a gyűjtemény szakszerű feldolgozása és a hungarológiai kézikönyvtár kiépítése.

Az 1990-es években a Szlovákia magyarlakta járási és a városi könyvtárak könyvtárosai nem tudtak közvetlen kapcsolatot kialakítani magyarországi könyvtárakkal, könyvtárosokkal. Ezért a Bibliotheca Hungarica kezdeményezésére egy olyan szervezet hoztak létre – a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületét 1999-ben –, amely lehetőséget biztosított a hazai és külföldi könyvtárosok szakmai találkozóira, tapasztalatcseréire, könyvadományok behozatalára.

Az Intézetben összegyűlt dokumentummennyiség nagysága szükségessé tette, hogy 2008-tól a levéltár és a könyvtár elkülönüljön az Intézeten belül. A Bibliotheca Hungarica könyvtár és a Szlovákiai Magyar Levéltár közös igazgatóval, Végh László írá-

nyitása alatt működik. A könyvtár jelenleg két munkatárssal áll a látogatók rendelkezésére, illetve végzi tudományos munkáját. Mindennapi munkájuk mellett tevékenyen részt vesznek a Fórum Kisebbségkutató Intézet különböző projektjeiben, valamint az intézet egyes részlegeinek munkáját is segítik.

Gyűjtemény

A könyvtár gyűjteményét tekintve eltér a hagyományos értelemben vett könyvtáráktól. Speciális szakkönyvtár, amely a törzsállományát tekintve a teljességre törekvő archiválást tartja szem előtt, nemcsak a nyomtatásban kiadott könyveket, sajtótermékeket gyűjti, hanem egyéb írott, a szlovákiai magyarság életével kapcsolatos dokumentumokat is.

A könyvtári gyűjtemény az olvasók részéről szabadon hozzáférhető, nem kölcsönözhető, csak helyben használható. Az olvasó szabadon mozoghat a betűrendben, illetve helyi szakrend szerint elhelyezett dokumentumokat tartalmazó polcok között. A dokumentumokat kiválasztás előtt kézbe veheti, majd a kutatók rendelkezésére fenntartott olvasóteremben zavartalanul, a nyitvatartás egész ideje alatt rendeltetésszerűen használhatja, internet-hozzáférés, számítógép, fénymásolási és szkennelési lehetőséggel.

Könyvek

A könyvtárban a 2015 végén csaknem 25 000 kiadvány található. Állományunk évente 500-700 kiadvánnyal bővül, ami nagyrészt a különféle kiadókkal, szervezetekkel, magánszemélyekkel a kezdetekben kialakított és folyamatosan ápoltságú kapcsolatokat köszönhető. A szerzemények elsősorban ajándék példányokból (magánszemélyektől, szerzőktől, intézményektől), csereadományokból (a partnerintézmények által megjelentetett publikációkból) és pályázatokból valósulnak meg. Az állomány retrospektív gyarapítás által is bővül, többnyire ismert emberek hagyatékaiból ide kerülő, a könyvtár gyűjtőkörébe beleillő példányokkal. A könyvállomány magába foglalja a törzsállományt, a kézikönyvtárt, a Csemadok központi könyvtárát és a különféle személyi hagyatékokból (pl. Gyönyör József, Turczel Lajos, Zalabai Zsigmond stb). származó könyveket

A törzsállományt az 1918-tól napjainkig a Csehszlovákia, valamint a későbbi Szlovákia területén magyar nyelven megjelent kiadványok alkotják. Ezen kiadványokból általában 2 darabot gyűjt, amelyből egy példányt archivál, a másik pedig szabadon hozzáférhető a kutatók számára. Ezt a gyűjteményt a tavalyi év végéig 14 000 kiadvány alkotta. Ez magába foglalja a tankönyveket, szakdolgozatokat, az időszaki kiadványokat (iskolai évkönyvek, emlékkönyvek, naptárak, évkönyvek) is. A szakdolgozati gyűjtemény az évek során az itt kutató diákok munkáiból fokozatosan gyarapodik. Ezzel is megkönnyítve a később hasonló témával ide látogató kutatók munkáját. A kézikönyvtárban megtalálhatók olyan lexikonok, szótárak, valamint azon külföldön megjelent, magyar vagy más nyelvű kiadványok, amelyek elengedhetetlenek a szlovákiai magyarság életével foglalkozó kutatók számára. Itt található a hasonló témában, Szlovákiában kiadott, szlovák nyelven írt, kisebbségekkel foglalkozó munkák is. A gyűjtemény részét képezik a partnerintézményeik által ajándékozott kötetek, munkák. 2015-től ehhez a gyűjteményhez sorolták át a korábban önálló részt képező Nemzetiségi Szakkönyvtár kiadványait is. A kutatók rendelkezésére áll az 1997-ben ide került

Csemadok központi könyvtárának 2000 kötetes gyűjteménye is. Fontos megemlíteni, hogy a különgyűjteményt alkotó, írók, politikusok, neves személyiségek hagyatékaik sokszor olyan példányokat is tartalmaznak, amelyek manapság már ritkaságnak számítanak, és csak a Bibliotheca Hungaricában hozzáférhetőek.

A könyvtári gyűjtemény bibliográfiai adatai a Huntéka könyvtári rendszerben vannak feldolgozva. Egyes könyveknél egészen az analitikák mélységéig visszakereshető. A könyvkatalógus online elérhetősége: <http://185.28.144.11:8080/monguz/index.jsp?lang=hu&page=search>

Folyóiratok

A könyvtár jelentős folyóirat-gyűjteménnyel is rendelkezik. Ennek a magját az 1918-tól Csehszlovákiában, később Szlovákiában megjelent magyar lapok alkotják. Jelenleg az 1918–1945 közötti időszakból több mint 180 fajta folyóiratot őrzünk. Az ebben az időszakban megjelent szlovákiai magyar folyóiratok gyűjteménye a teljes évfolyamokat és lapszámokat illetően sajnos hiányos. Ezek beszerzése nagyon nehéz, főleg hagyatékok révén kerülnek a gyűjteménybe. Az 1945 utáni évekből pedig több mint 400 fajta folyóirat áll a kutatók rendelkezésére. Az 1949–1989 között megjelent központi szlovákiai magyar folyóiratok szinte teljes gyűjteménye megtalálható a folyóirattárban. 1990 után megszorodtak a helyi sajtóterméket, amelyekből sajnos nem mindegyik jutott el a könyvtárhoz, így ezek beszerzése, különösen ha nem voltak hosszú életűk, és már meg is szűnt a kiadójuk, nagy gondot jelent.

Ezekon kívül megtalálhatók még a Szlovákiában élő más kisebbségek (15 fajta) folyóiratainak egyes számai, szlovák nyelvű folyóiratok (32 fajta), valamint a külföldön megjelenő magyar lapok (130), amelyek a magyar irodalom, valamint a kisebbségi kérdés, a határon túli magyarság tanulmányozásához nyújtanak segítséget.

Továbbra is feladatunknak tekintjük a kurrens lapok beszerzését, feldolgozását, archiválását, a régebbi lapszámok felkutatását és a kutatók rendelkezésére bocsátását. A folyóirat-katalógus online elérhetősége: <http://adatbank.sk/leveltarak/folyoirattar/>.

Egyéb gyűjtemény

A Bibliotheca Hungarica folyamatosan s már a kezdetektől törekedett arra, hogy a könyvek és folyóiratok mellett a csehszlovákiai magyarság életével kapcsolatos fényképeket, képeslapokat, hanganyagokat is összegyűjtse. Az egyéb gyűjtemény jelentős részét teszik ki a kisnyomtatványok, amelyek a szlovákiai magyarság kulturális életével kapcsolatos eseményekről jelentek meg meghívók, plakátok, műsorfüzetek, kiállítási katalógusok, szórólapok formájában. Ezek feldolgozása a könyvtárban folyamatos zajlik, majd a levéltárban kerül archiválásra, ahol a kutatók rendelkezésére áll. A jövőbeli tervek között szerepel ezek digitalizálása, és a honlapon való megjelentetése.

Szakmai tevékenysége

A Bibliotheca Hungarica munkatársai a könyvtár gyűjteményének gyarapítása érdekében folyamatosan figyelik a szlovákiai magyar könyvpiacot, kapcsolatot tartanak a szlo-

vákiai magyar kiadókkal, szervezetekkel, illetve önkormányzatokkal. Az állomány magánszemélyek adományainak köszönhetően is bővül, melyek a törzsállományon kívül az egyéb gyűjteményeinket is gazdagítják.

A könyvtár mindennapi tevékenységi körébe tartozik a beszerzett kiadványok feldolgozása és archiválása mellett az érdeklődő kutatók, látogatók tájékoztatása, illetve munkájuk segítése. Alapszolgáltatásain kívül – mint például a helyben használat, a számítógép-, szkennel- és internethasználat, illetve fénymásolási lehetőség – kérésre különböző irodalomjegyzékeket, helytörténeti bibliográfiákat, repertóriumokat állít össze. A könyvtár a kutatók igényei szerint személyesen, de akár e-mailen, telefonon, faxon is nyújt információt, küldi a kért dokumentumokat. Információkat szolgáltat a szlovákiai magyar, de a magyarországi, a határon túli magyarság ügyeivel foglalkozó intézményeknek is. Az információszolgáltatást nagyban megkönnyíti, hogy a Fórum Kisebbségkutató Intézet honlapján (foruminst.sk) minden szükséges információ megtalálható a könyvtár gyűjtőköréről, állományairól, az elérhetőségekről. Szintén itt értesülhetnek a kutatók a Bibliotheca Hungarica aktuális projektjeiről a Kutatások és programok menüpont alatt.

Fontos azonban kiemelni azt is, hogy a Bibliotheca Hungarica gyűjteménye nemcsak az ide látogató kutatók számára hasznos, hanem a Fórum Kisebbségkutató Intézet egyéb részlegeinek kutatásaihoz és folyó projektjeihez is bázisként, forrásként szolgál. A gyűjteményszervezés fontos szempontja az Intézetben folyó kutatások segítése is.

Könyvtári katalógus

Az állománygyarapítást követő fontos feladat a könyvtári állomány számítógépes feldolgozása. Ez kezdetben a CDS/ISIS könyvtári szoftver segítségével készült az ETO könyvtári bibliográfiai rendszer szerint. 2005-től a magyarországi Szirén könyvtári program segítségével folytatódott a feldolgozás. Ez a könyvtári program lehetőséget nyújtott a tanulmánykötetek analitikus feldolgozására is, segítve ezzel a kutatók munkáját. 2010-től tért át a jelenleg is működő HunTéka integrált könyvtári rendszerre. Ez a program lehetővé teszi, hogy a katalogizálás során az interneten keresztül kapcsolat létesíthető más könyvtárak HunTéka katalógusaival, bibliográfiai adatforrásokkal is, mint pl. a budapesti OSZK Magyar Nemzeti Bibliográfiája, az MTA Könyvtára, a MOKKA, valamint a Szlovák Nemzeti Könyvtár katalógusa. Lehetőség van a példányok jól átlátható és praktikus nyilvántartására. A keresőfelületen lehetőség van a találathoz kapcsolódó elektronikus dokumentumok (teljes szövegek) megtekintésére is. Jelenleg még csak nagyon kevés így összekapcsolt dokumentumot érhető el, de ez a közeljövőben mindenképpen bővülni fog. Az olvasó akár már otthonról is a HunTéka OPAC segítségével kereshet, böngészhet a könyvtár csaknem teljes állományának bibliográfiai adatait tartalmazó katalógusban. A keresés találatainak megjelenítése több formában lehetséges (rövid, részletes, MARC), a rekordok exportálhatók egyszerű címkes vagy MARC formátumban.

Kiadványok és adatbázisok

A Bibliotheca Hungarica a kezdetektől fontosnak tartja a tudományos kutatás megkönnyítését, a könyvtárban folyó munka prezentálását a nagyközönség felé. Eleinte ezt

a célt szolgálták a Fórum Intézet *Miscellanea Bibliothecae Hungaricae* sorozatban megjelent kötetei. 2000-ben két kötetben jelent meg a Végh László által összeállított bibliográfia *A Bibliotheca Hungarica (cseh)szlovákiai magyar könyvgyűjteményének bibliográfiája (1918–2000)* címmel. A Bibliotheca Hungarica akkori törzsállományának bibliográfiája mintegy 3300 tétele után szerzői, kiadói és tárgymutató segíti a tájékozódást. 2002-ben a könyvtár folyóirat-állományának katalógusa is megjelent könyv formájában *A Bibliotheca Hungarica (cseh)szlovákiai magyar folyóirat-gyűjteményének katalógusa (1918–2002)* címmel. A kötetben a két világháború közötti időszakból 66 különböző folyóirat szerepel, az 1948 utáni időszakból pedig 214 különböző központi és regionális sajtótermék található.

A kor kihívásainak megfelelően a kutatók a frissülő és bővülő állomány gyarapodását ma már otthonról is elérhetik. A 2000-es évek közepétől a Bibliotheca Hungarica a Fórum Kisebbségkutató Intézet honlapján folytatta állományának prezentálását a kutatók irányába. Először az Intézet honlapján kereshető listás formátumban kerültek fel a korábbiakban kiadott állományok, majd 2013-tól új felületen, az adatbank.sk honlapon tekinthető meg.

A könyvtár szolgáltatásai közé tartozik kérésre bibliográfiák és repertóriumok összeállítása. Az olvasói igényeken felül többek között a Bibliotheca Hungarica gyűjteményében megtalálható hagyatékok tulajdonosainak személyi bibliográfiái is elkészültek. A kutatók munkájának megkönnyítése érdekében a már összeállított bibliográfiák és repertóriumok adatbázis formájában az adatbank.sk *Könyvtár* menüpontjában kereshető listás formátumban megtalálhatók. Ezeknek az online elérhető adatbázisoknak nagy előnye, hogy folyamatosan frissíthetők, bővíthetők, ha a témában új kiadvány jelenik meg. A fent említett menüpont alatt az alábbi bibliográfiák találhatóak:

- Arany A. László személyi bibliográfiája (összeáll.: Végh László)
- Gyönyör József személyi bibliográfiája (összeáll.: Végh László)
- Szalattnai Rezső hagyatékának válogatott bibliográfiája (összeáll.: Bereck Zsuzsanna, Sebő Bugár Beáta, Végh Annamária)
- Tózsér Árpád személyi bibliográfiája (összeáll.: Bereck Zsuzsanna, Sebő Bugár Beáta)
- Turczel Lajos személyi bibliográfiája (összeáll.: Bereck Zsuzsanna)
- Vajkai Miklós személyi bibliográfiája (összeáll.: Bereck Zsuzsanna)
- Zalabai Zsigmond személyi bibliográfiája (összeáll.: Bereck Zsuzsanna)
- Történeti bibliográfia (1990-2008) (összeáll.: Simon Attila)
- Néprajzi bibliográfia (összeáll.: L. Juhász Ilona, Liszka József)
- Csallóközről szóló irodalom (összeáll.: Végh László)
- Az 1990 után megjelent helytörténeti irodalom bibliográfiája (összeáll.: Roncz Melinda)
- Református vonatkozású könyvek (1990–2007) (összeáll.: A. Kis Béla)
- A Bibliotheca Hungarica továbbá az alábbi repertóriumokat tette elérhetővé az oldalon:
- A Hét (1986–1992) évfolyamának repertóriuma
- Fórum Társadalomtudományi Szemle (1999–2008) évfolyamának repertóriuma
- Magyar Figyelő repertóriuma
- Új Élet repertóriuma

Online elérhető gyűjtemények, dokumentumok

A Fórum Kisebbségkutató Intézet és a budapesti Arcanum Adatbázis Kft. közös projektjében valósult meg több, a szlovákiai magyar kultúrtörténet szempontjából fontos könyv, folyóirat és lap digitalizációja a Bibliotheca Hungarica gyűjteményéből. Ezzel kezdetét vette a könyvtár digitális állományának építése, amely lehetővé teszi a szlovákiai magyarságot kutatók gyűjteményünkhöz való otthoni hozzáférését. Ezek a feldolgozásra került és immár elérhető digitális tartalmak az adatbank.sk felületén a Digitéka menüpont alatt található:

- az Új Szó összes száma 1948–1999-ig (2016-ban bővül),
- az Irodalmi Szemle összes száma 1958-tól napjainkig,
- A Hét kulturális hetilap 1956-tól a megszűnéséig (1996),
- 163 könyvet tartalmazó könyvcsomag, amely a művelődéstörténet, irodalom, tudományos élet legfontosabb, sok esetben ma már beszerezhetetlen kézikönyveit tartalmazza 1918-tól napjainkig.

Ugyanezen menüpont alatt található egy másik digitális gyűjtemény, amely a győri Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér és a Fórum Kisebbségkutató Intézet közös, határon átívelő, Biblionet elnevezésű projektből valósult meg. Ezáltal a 2012–2013-as években sikerült további 38, Csallóközrel kapcsolatos kiadványt digitalizálni és elérhetővé tenni. Valamennyi digitalizált tartalom keresővel van ellátva, amely nagyban megkönnyíti a kutatók és érdeklődők munkáját. A keresőszavakkal otthonról is, akár néhány másodperc alatt elérhetővé válik a százéves anyag mintegy félmillió oldalnyi tartalma.

A könyvek és folyóiratok mellett a Bibliotheca Hungarica szinte a megalakulásától kezdve rendszeresen gyűjti és rendszerezi fotóarchívumát, hangarchívumát és képeslapgyűjteményét, amely többek között adományok, hagyatékok és vásárlás útján került az állományba. A honlapon az adatbank.sk Kép-Hang menüpont alatti Képeslapgyűjtemény magját adja a könyvtár birtokában levő, levéltárban archivált állomány, melyet kiegészít a többi, különböző magángyűjtők birtokát képező képeslapok digitalizált változata.

Ugyanezen menüpont alatt a Hangarchívumban található szlovákiai magyar rendezvények, Oral Historyk, interjúk, rádiófelvételek hanganyagai nagy részét alkotják a Bibliotheca Hungarica által összegyűjtött felvételek.

A Kép-Hang menüpont harmadik részét a Fotóarchívum alkotja. Itt található a Fórum Intézet könyvtárában és levéltárában tárolt több tízezres fényképgyűjtemény reprezentatív állománya metaleírásokkal ellátva (Prandl Sándor, Gyökres György stb. hagyatéka).

Kapcsolattartás a szakmai szervezetekkel

A Bibliotheca Hungarica szinte már a megalakulása óta jó kapcsolatokat ápol hazai és határon túli könyvtárakkal, könyvtáros-egyesületekkel. Az egyik legfontosabb eredménye az általa kezdeményezett Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének megalakítása, amelynek munkájában a könyvtár munkatársai is aktív szerepet vállalnak. A kapcsolattartáson kívül lehetőségeihez mérten gondoskodik a könyvtárhoz került fölös példányok eljuttatásáról más szlovákiai magyar könyvtárakhoz is.

A könyvtár kiemelten fontos magyarországi együttműködő partnerei a budapesti Országos Széchényi Könyvtár és a győri Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi

Tér. Az említett könyvtárak nagyban hozzájárultak a könyvtár digitális állományának bővítéséhez. A győriekkel a 2012–2013-as években sikerült megvalósítani a Biblionet elnevezésű határon átívelő projektet, amelynek során a Bibliotheca Hungarica felvállalta, hogy a korábban említett digitalizálás mellett összefogja régiójának könyvtárait, workshopokat tart nekik. Ennek a közös projektnek az eredményeként a Bibliotheca Hungarica katalógusa bekerült a győri Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér által működtetett Duna Menti Közös Katalógusba, ezzel a kutatók szélesebb köre férhet hozzá a katalógusunkhoz. A Bibliotheca Hungarica évek óta jó viszonyt ápol a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, illetve annak egyes területi szervezeteivel (pl. Kisalföldi Könyvtárosok Egyesülete, Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete stb.), részt vesz az általuk rendezett konferenciákon, ismerteti az elért eredményeket.

***

A somorjai Bibliotheca Hungarica, a Fórum Kisebbségkutató Intézet könyvtára az állományát tekintve egyedülálló Szlovákiában. Az alapítók által 1990-ben megfogalmazott feladata még ma is aktuális, fő célja: *egy helyre gyűjteni a Csehszlovákiában 1918 óta kiadott magyar nyelvű könyveket, folyóiratokat, kinyomtatványokat, a magyarság írott dokumentumait és kulturális életével összefüggő adatait*. Ez a cél a jelenben kibővült azzal, hogy a technika adta lehetőségeket kihasználva az összegyűjtött dokumentumokból, kiadványokból olyan adattárakat építsenek ki, információs rendszert működtessenek, amely alkalmazkodik a 21. század kutatójának igényeihez.

Fontosabb cikkek és videók a Bibliotheca Hungaricáról

- Zalabai Zsigmond–Presinszky Lajos: Felhívás a Bibliotheca Hungarica létrehozására. Új Szó, 1990.11.07., 43. évf., 261. sz., 6. p.
- Kiss, József: Mindnyájunkat gazdagítana: A somorjai könyvgyűjtő mozgalomról és a nemzetiségi könyvtárépítésről. Új Szó, 1991.04.27., 44. évf., 99. sz., 5. p.
- Csanaky Eleonóra: Bibliotheca Hungarica: Van saját könyvtárunk. Szabad Újság, 1991, 1. évf., 193. sz., 1–2. p.
- Kiss József: Újabb magyar szellemi műhely. Új Szó, 1991.10.04, 44. évf., 233. sz., 1–2. p.
- Motesíky Árpád: A Magyar Könyvtár. Hét, 1991, 36. évf., 7. sz., 9. p.
- Motesíky Árpád: Bibliotheca Hungarica Szlovákiában. Élet és Irodalom, 1991, 13. sz.
- Motesíky Árpád: Könyvtáralapítás Somorján: Rákóczi Hírvivő, 1991, 2. évf., 2–3. sz., 13. p.
- Motesíky Árpád: Alakulóban a Bibliotheca Hungarica. Szabad Újság, 1991, 1. évf., 12. sz., 5. p.
- Szamácz Mihály: A Bibliotheca Hungarica „állapottjáról”. Hét, 1991, 36. évf., 8. sz., 8. p.
- Sebők Ágota: Közérdekű megszállottak. Vasárnap, 1992, 25. évf., 48. sz., 4. p.
- Kövesdi Károly: Intézmény születik: Beszélgetés Zalabai Zsigmonddal – ezúttal az alapítóval. Új Szó, 1993.01.13., 46. évf., 9. sz., 5. p.
- Kövesdi Károly: „Szorgos adósa vagyok hazámnak” Egy működő alapítványról. Új Szó, 1994.02.01., 47. évf., 25. sz., 7. p.
- Tuba Lajos: Felhívás Somorjáról. Új Szó, 1994.02.01., 47. évf., 25. sz., 2. p.
- Zalabai Zsigmond: Intézmény születik. Új Szó, 1994.02.17., 47. évf., 39. sz., 5. p.
- Zalabai Zsigmond: Bibliotheca Hungarica – Szlovákiában. Könyvtári Levelezőlap, 1994, 1. sz.
- Zalabai Zsigmond: Négy-öt magyar összehajol... Új Szó, 1994.12.09., 47. évf., 285. sz., 5. p.
- Bárdos Gábor: Kitüntetés Liszka Józsefnek: Bibliotheca Hungarica. Új Szó, 1995.01.13., 48. évf., 10. sz., 4. p.

- Lacza, Tihamér: A nemzet emlékezete. A Hét, 1995, 40. évf., 5. sz., 2. p.
- Motesiky, Árpád: Ötéves a Bibliotheca Hungarica. A Hét, 1995, 40. évf., 4. sz., 6. p.
- Zalabai Zsigmond: „A Látók Titka”. Új Szó, 1995.01.12., 48. évf., 7. p.
- Zolczer, László: Emlékek nélkül nemzetnek híre...: Ötéves a Bibliotheca Hungarica. Szabad Újság, 1996, 4. évf., 15. sz., 10. p.
- Szabó József: „Mi dolgunk a világon?” Zalabai Zsigmond összeállítása a Bibliotheca Hungaricáról. Vasárnap, 1996, 29. évf., 21. sz., 5. p.
- Dusza István: Lesz-e, lehet-e intézményesülés? Ötéves a Bibliotheca Hungarica. Új Szó, 1996.03.27., 49. évf., 73. sz., 1., 3. p.
- Lovász: Magad uram, ha szolgád nincsen: Ötéves a Bibliotheca Hungarica. A Hét, 1996, 40. évf., 1. sz., 13. p.
- Dusza István.: A körülményeink amatőrök: Tóth László, a Bibliotheca Hungarica 1995-ös díjazottja. Új Szó, 1996.03.29., 49. évf., 75. sz., 6. p.
- Motesiky Árpád: Évkezdés a bibliotékában. Életünk, 1997, 2. évf., 1. sz., 4. p.
- Végh, László: Névjegye – Bibliotheca Hungarica... [inc.]. A Hét, 1997, nyári sz., 19. p.
- Dusza, István: Bibliotheca Hungarica – jövőkép: beszélgetés Végh László szociológussal, a Fórum Intézet könyv- és adattárának igazgatójával. Új Szó, 1999.04.16., 52. évf., 87. sz., 10. p.
- Dusza, István: A tudományosság és a kutatás szolgálatában: beszélgetés Végh Lászlóval a tízéves Bibliotheca Hungarica feladatairól... Új Szó, 2001.02.09., 54. évf., 33. sz., 15. p.
- Dusza, István: Tisztázni kell a tisztázandókat, és feltárni a feltárandókat: a somorjai Bibliotheca Hungarica (cseh)szlovákiai magyar könyvgyűjteményének bibliográfiája (1918–2000) – valójában szakkatalógusként is funkcionál. Új Szó, 2001.02.09., 54. évf., 33. sz., 15. p.
- Varga, Sándor: A Bibliotheca Hungarica (cseh)szlovákiai magyar könyvgyűjteményének bibliográfiája (1918–2000). Fórum Társadalomtudományi Szemle, 2001, 2. sz., 183–184. p.
- Třísková, Helena: A Bibliotheca Hungarica (cseh)szlovákiai magyar könyvgyűjteményének bibliográfiája (1918–2000). Historický časopis, 2001, 4. sz., 715–716. p.
- Lacza Éva: A kutatókat, diákokat akarják segíteni. Beszélgetés Végh Lászlóval, a somorjai Bibliotheca Hungarica igazgatójával... Új Szó, 2002.5.17., 113. sz., Gondolat melléklet 2. évf., 10. sz., 11. p.
- Csanda Gábor: Hiánypótló mű – hiányokkal. Szőrös Kő, 2002, 7. évf., 2. sz., 44–50. p.
- Böjthe Zsolt: Könyvtárunk műhellyé vált. Beszélgetés Végh Lászlóval, a Bibliotheca Hungarica igazgatójával. Szabad Újság, 2003, 11. évf., 1. sz., 12. p.
- Kövesdi Károly: Az intézményt nem kitalálni, működtetni nehéz. Beszélgetés Végh Lászlóval, a Bibliotheca Hungarica igazgatójával. Új Szó, 2004.4.29., 57. évf., 99. sz., Szülőföldünk melléklet, 1. évf., 9. sz., 29. p.
- Lacza Éva: Kutatás és műhelymunka. Beszélgetés Végh László szociológussal, a Bibliotheca Hungarica igazgatójával. Szabad Újság, 2004, 12. évf., 4. sz., 11. p.
- Matus Éva, Sebő Beáta, Végh Annamária: A Bibliotheca Hungarica dokumentációs tevékenysége. Fórum Társadalomtudományi Szemle, 2006, 4. sz., 69–82 p.
- Lacza Éva: Hagyaték és CD-ROM. Beszélgetés Végh Lászlóval, a somorjai Fórum Intézet részeként működő Bibliotheca Hungarica igazgatójával Zalabai Zsigmondról és irodalmi hagyatékáról. Szabad Újság, 2008, 16. évf., 5. sz., 11. p.
- Vrabec Mária: Akit a papír illata megigézett. Beszélgetés Végh Lászlóval. Vasárnap, 2009, 42. évf., 5. sz., 14–15. p.
- A Fórum Kisebbségkutató Intézet Bibliotheca Hungarica; Etnológiai Központ. Vasárnap, 2009, 42. évf., 23. sz., Ki kicsoda a szlovákiai magyar kultúrában? Intézmények melléklet, 4. sz., 2–3. p.
- [http://foruminst.sk/2015/04/08/vegh-laszlo-a-szlovakiai-magyar-konyvtari-es-leveltari-anyagok-feldolgozasaval-foglalkozunk-video/\(2016.1.26.\)](http://foruminst.sk/2015/04/08/vegh-laszlo-a-szlovakiai-magyar-konyvtari-es-leveltari-anyagok-feldolgozasaval-foglalkozunk-video/(2016.1.26.))
- [http://foruminst.sk/2015/10/28/mindennapok-tudomanya-a-konyvtari-munka/\(2016.1.26.\)](http://foruminst.sk/2015/10/28/mindennapok-tudomanya-a-konyvtari-munka/(2016.1.26.))